

DEBATT: REVISION
AV MINDRE FÖRETAG

HELENA ADRIAN OCH MATS OLSSON SVARAR LARS EKMAN:

”Vi behöver ingen ISA-light”

De som klagar har sällan satt sig in i regelverket. ISA är, tvärtemot vad som påstås, väl lämpat även för mindre företag. Det skriver auktoriserade revisorerna Helena Adrian och Mats Olsson i en replik på Lars Ekman.

I Balans nr 11/2012 skriver Lars Ekman om behovet av att skapa en revision för mindre företag. Den finns redan, och den heter ISA.

En förutsättning för att kunna genomföra en effektiv revision enligt ISA är att man förstår ISA. För att kunna förstå bör man också ha läst. Har man inte läst ISA kan man rimligen inte heller uttala sig om huruvida ISA är bra eller inte, om ISA är tidskrävande eller effektivt.

Oavsett var i världen man är revisor – i USA, Frankrike, Kenya, Nigeria, England, Tyskland, Danmark, Island och så vidare – klagar revisorer på att ISA är jobbigt och dyrt för kunden och anser att det behövs en ”light-version”. Ställer man sedan frågan till samma revisorer om de läst ISA, från pärm till pärm, så möts man av ett generat leende och ett nej. De få som faktiskt läst och förstått ifrågasätter kraven på en ”ISA light”, eftersom de inte upplever att det är några problem att genomföra revisioner enligt ISA.

IFAC, den organisation som har tagit fram ISA, är tydlig med att ISA är en standard som kan tillämpas på alla företag oavsett storlek. Phil Cowperthwaite, tidigare medlem i IAASB, har i en kort skrift ”Anatomy of a 12 hour audit of Micro-Entities” på ett mycket pedagogiskt sätt beskrivit hur en erfaren revisor med kundkännedom och datastöd kan göra en effektiv revision av ett mindre företag på 12 timmar – förutsatt att revisorn behärskar ISA.

Guider och checklistor i all ära, men de varken kan eller ska ersätta den enskilda revisorns kunskap om ISA; de ska utgöra

hjälpmedel! FAR behöver inspirera medlemmarna till att läsa och använda ISA.

Lars Ekman frågar hur många fel vi hittar tack vare ännu mer dokumentation. Inga – dokumentationen syftar till att det ska gå att bedöma en genomförd revision i efterhand. Är kunden missnöjd och anser att han eller hon inte erhållit fullgod revision ska det alltid vara möjligt att i efterhand utvärdera revisorns insatser. Skulle det saknas krav på dokumentation och revisorn inte på eget initiativ skulle ta fram någon, till exempel på grund av kundens uttalade önskan om så lågt pris som möjligt, kan inte heller revisorn i efterhand visa att revisionen är fullgod.

Det är viktigt att dokumentationen är ordnad på ett sådant sätt att den blir jämförbar mellan olika revisioner. Oavsett om revisorn själv vill visa att han eller hon gjort en fullgod revision eller om det är en utomstående som ska kontrollera att sådan är gjord, är det viktigt att de normer som gäller för en dokumentation av en revision är enhetliga och likvärdiga. Två olika revisorer ska bedömas efter samma måttstock. Motsvarande gäller också jämförelse mellan olika revisioner. Att kraven på dokumentationen ökar kan alltså ses som en marknadsanpassning, ur både revisorns och marknadens perspektiv.

Dokumentationen i ett litet bolag och i ett noterat bolag ser naturligtvis inte likadan ut. Alla revisioner ska utföras utifrån väsentlighet och risk. De risker som finns i det stora företaget finns inte i det mindre bolaget, vilket i sin tur innebär att mycket i ISA som gäller de stora företagen inte alls gäller för de små. Något krav på att i alla bolag vid varje revision inhämta tredjemansintyg från banken finns inte, utan det är väsentlighet och risk som styr.

Lars Ekman ser inte heller nyttan med de så kallade företagsledarintygen. Av

ISA – International Standards on Auditing
IFAC – International Federation of Accountants
IAASB – The International Auditing and Assurance Standards Board

Balans nr 11/2012.

egen erfarenhet menar vi att ett sådant i flera fall medfört väsentliga kvalitetsförbättringar i revisionen samt generell leder till en god dialog med kunden, vilket bidrar till att förväntningsgapet minskar, och det är nog så viktigt!

ISA kanske till och med, genom sitt riskfokus, är ett bättre stöd för revisionen i det lilla företaget. Det är ju endast det som är väsentligt som ska granskas och omfattningen styrs av risken. Genom att göra en noggrann planering och riskanalys kan revisionen bli mer effektiv. ISA kan vara det hjälpmedel som många efterlyser för att genomföra en mer effektiv revision i de mindre företagen.

Var med och vänd trenden – läser du 50 sidor i veckan har du på 10 veckor läst hela ISA! ❖

Helena Adrian är auktoriserad revisor på Adrian & Partners och ledamot i FARs policygrupp för revision.

Mats Olsson är auktoriserad revisor på Adrian & Partners och ledamot i IFACs SMP-kommitté.